

Několik (bohužel jen pár...) poznámek k přednášce Mgr. Staňka "Výuka M na odb. SŠ".

Především – kolega Staněk mi mluvil "z duše a srdce", pod mnoho jeho informací bych se klidně podepsal... Ale konkrétně:

Jako "červenou nit" jeho sdělení vidím zajímavou polaritu – co je stejné a co je různé u studentů G a SOŠ. Především již léta sleduji dva zlomy, a to jednak v přednášce dotčený zlom "předmaturitní-maturitní ročník", ale také zlom "kvarta-kvinta" (může přijít i dřív). Bývá ovšem kolegy na čtyřletém studiu málo vnímán, neboť v jeho okolí studenti právě na 4letou SŠ přicházejí. I mně se objevil teprve poté, co jsem začal učit také na tzv. "nižším G". Zatímco ten pozdější bychom mohli nazvat "zvážení krokem do dospělosti", ten předcházející (dětský) se mi jeví jako "ztráta (opouštění) hravosti".

Nechci se o tom zde rozepisovat, ale je tu jistá návaznost na jiné kolego sdělení. Konstatoval, že studenti SOŠ (mj.) příliš nechápu ironii a nadsázku, zatímco gymnazisté ano. Neviděl bych to jako pravidlo bez výjimek, ale mohu říci, že na jistém typu nadsázky jsem postavil celé své učitelské působení. Ironie snad ani ne, ta může skutečně ublížit (a disponovaných jedinců není málo), ale nadsázka v roli svého druhu "šoumenství" a buditele (udržovatele) pozornosti.

Jen jeden malý příklad: Dlouho jsem na G uváděl exponenciální funkci hrou na rybáře a rybičky (čili vyběhli jsme ven ze třídy atd.) Italští kolegové se mě kdesi kdysi udiveně ptali, jak staré byly ty děti... a divili se, že to byli už téměř dospělí lidé... Ale hru brali ve svém věku právě jako "srandovní nadsázku" a náramně se jí bavili. (Pokračovalo to hrou na poločas přeměny; kupodivu snadno dokázali každých 20 sekund vyslat zpátky do třídy zhruba polovinu zbývající skupiny).

Myslím si, že se dá mnoho získat "přetažením" období hravosti za jeho zlom, snažit se provést přeměnu hry na nadsázku a show. Na G se mi to naštěstí dařilo. Někdy se tím podaří dokonce překlenout i ten druhý zlom.

Velký význam dále příkládám úvaze o kreativě a rutině. S tímhle jsou na G problémy. Jsou-li na SOŠ studenti, kteří budou potřebovat především rutinu, na G je ve třídách "širokospektrální směr". Od budoucích rutinérů až po budoucí vědce... Takové skupině lze snad dobře přednášet o přítocích Labe, ale jak matematiku? Nepřetížít budoucí rutinéry ("... k čemu to budu potřebovat?") a přitom neznechutit budoucí vědce a neubit v nich talent... Z tohoto hlediska to mají kolegové na SOŠ asi snadnější. A rutina v matematice vůbec není k zahazení... (Kolik je $1/2 + 1/4$? - a zdaleka nejen to.)

Právě čtu něco z dějin astronomie a dozvídám se, že L. Euler byl sice vynikající matematik, ale slabší počtář... Cítím, že v tomhle je nutno dělat znatelný rozdíl. Kdysi jsem "rutinérství" v M označil za "uživatelský přístup".

Na 100% souhlasím s povinnou státní maturitou z M a rovněž s hodnocením "na procenta". Před časem jsem se tím trochu zabýval (i s manželkou, která občas učí VOŠkaře, tedy přinejmenším maturanty, a nevychází z údivu. Opět téma na delší kapitolu.) Dospěli jsme přesně k témuž závěru: Povinná maturita "na procenta" plus ústní školní dle místních tradic a zvyklostí. Pak by byl absolvent dobře vybaven do života potřebným uměním počítat i nutnou trochou té matematiky...

Poznámka: Umění počítat naprosto nemůže být nahrazeno užíváním kalkulačky!!! Ta slouží k něčemu jinému.

Nejvíce jsem byl oslněn názory kolegy Staňka na tzv. "moderní metody". Ano, nenechat se zlákat hezkými slovy! (A já bych dodal: Také ne slovy z pozice moci – slovy vedení školy!) Velmi si vážím pregnantního vyjádření: Raději odejít ze školství, než akceptovat pokyny (příkazy?) shora. Snad mohu naznačit, že tohle byl tak trochu i můj případ, i když v okamžiku mého odchodu do důchodu jsem k tomu měl také hodně důvodů jiných. Poznal jsem včas, že tzv. "moderní metody" jsou buď nesmysly, nebo věci dávno a dávno známé, možná jen jinak nazvané. A že se počítá s tím, že dnešní mladí kolegové již nejsou (záměrně?) informováni o minulosti (před 100 a více lety) a že mnohé věci přijmou skutečně jako nové. (A hlavně – že si na tom někdo snadno namastí kapsu...)

Protože vidím, že jsem nastínil látku na mnoho stránek A4, končím. Kolegovi Staňkovi moc a moc děkuji a přeji příjemný a plodný průchod druhou polovinou jeho učitelského života. KO